

GMINNE RADY SENIORÓW W MAŁOPOLSCE

Raport

Kraków 2019

Copyright © Fundacja Miejsc i Ludzi Aktywnych
Kraków 2019

Redakcja:
Aneta Bilnicka, Mateusz Dyngosz, Barbara Kazior

Fotografie:
Aneta Bilnicka
Barbara Kazior

Projekt graficzny i skład:
Drukarnia Gomeo, Kraków

Druk:
Drukarnia Gomeo, Kraków

Źródło finansowania:

Opublikowano w ramach projektu pt. „Małopolska Sieć Rad Seniorów”, Projekt współfinansowany ze środków otrzymanych od Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

ASOS 2014-2020
Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej
Osób Starszych na lata 2014-2020
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Projekt zrealizowano przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego

 MAŁOPOLSKA

Dodatkowe informacje o projekcie można znaleźć na stronie:

www.mila.org.pl

Wydawca:
Fundacja Miejsc i Ludzi Aktywnych
www.mila.org.pl

Fundacja Miejsc i Ludzi Aktywnych

ISBN: 978-83-944156-3-1

Spis treści

Wstęp	4
Rozdział 1. Rady seniorów w Małopolsce na tle rad w Polsce	6
Rozdział 2. Metodyka badań	9
Rozdział 3. Charakterystyka rad seniorów w Małopolsce	11
Rozdział 4. Działalność rad seniorów w Małopolsce	20
Rozdział 5. Podsumowanie i wnioski	27

WSTĘP

Fundacja Miejsc i Ludzi Aktywnych od 2014 roku wspiera aktywizację społeczną i obywatelską seniorów, a od 2016 tworzenie i funkcjonowanie gminnych rad seniorów w Małopolsce. W 2016 zainicjowaliśmy powołanie Małopolskiej Sieci Rad Seniorów, która zrzeszyła 10 działających rad oraz grup aktywnych seniorów zainteresowanych ich utworzeniem. Dziś Małopolska Sieć Rad Seniorów zrzesza 23 członków, w zdecydowanej przewadze gminne rady seniorów. Nie jesteśmy jedynym ośrodkiem wsparcia liderów senioralnych w zakresie ich tworzenia i działania, jednak poprzez Małopolską Sieć Rad Seniorów i wspólnie z Ogólnopolskim Porozumieniem o Współpracy Rad Seniorów dążymy do sieciowania i współpracy tych podmiotów, a także rzecznictwa ich interesów na poziomie regionu i kraju.

Gminne rady senioralne zaczęły powstawać stosunkowo niedawno. Wciąż muszą „przecierać szlaki”, tworzyć modele działania, wypracowywać metody współpracy z samorządem lokalnym i poszukiwać sposobów dotarcia do różnych grup seniorów, w szczególności tych najmniej aktywnych, którzy często okazują się najbardziej potrzebującymi. Co więcej, często muszą przekonywać samych seniorów, że mogą być dla nich ważnym partnerem i reprezentować ich interesy w dialogu z władzami samorządowymi, instytucjami i organizacjami lokalnymi.

Od początku współpracy i działania na rzecz rad seniorów, zadajemy różne pytania na ich temat: Ile jest rad seniorów w Małopolsce i jak funkcjonują? Czy rady zrzeszone w Małopolskiej Sieci Rad Seniorów działają podobnie do innych małopolskich rad seniorów? Czy istnieją modelowe działania, dobre praktyki i przykłady rozwiązań, które warto upowszechnić i promować? Czy rady natrafiają na podobne trudności i bariery, i jak sobie z nimi radzą – czyli jak wygląda sytuacja gminnych rad seniorów w całej Małopolsce?

Inspiracją do stworzenia tego raportu była dla nas przygotowana przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie publikacja Gminne Rady Seniorów w Małopolsce. Raport z badania zrealizowanego z inicjatywy Małopolskiej Rady ds. Polityki Senioralnej (opracowana przez Justynę Mańkę) z 2015 roku. Funkcjonowało wówczas 11 gminnych rad seniorów, a kolejnych siedem było w trakcie powoływania. Tworząc metodykę dla tego badania, staraliśmy się nawiązywać do tej użytej we wspomnianej publikacji, tak żeby można było ocenić zmianę na przestrzeni lat 2015-2019. Chcemy upowszechnić sukcesy i dobre

praktyki, ale też przyjrzeć się barierom i trudnościom, na jakie natrafiają w swojej działalności. Uważamy, że aby móc je wspierać, trzeba przede wszystkim wiedzieć, jaki jest stan obecny, co należałoby poprawić, w jakich obszarach interweniować, co może stanowić zagrożenie, a co sprzyja rozwojowi gminnych rad seniorów w Małopolsce. Liczymy, że ta publikacja będzie też pomocna dla instytucji małopolskich tj. Zarząd Województwa Małopolskiego czy Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w szukaniu skutecznych narzędzi wsparcia rad i organizacji, które w tym obszarze działają.

Poprzez tę publikację chcemy też docenić wszystkich aktywnych seniorów, którzy bezinteresownie biorą na siebie trud pracy na rzecz podnoszenia jakości życia osób z tej grupy wiekowej, diagnozowania ich potrzeb, bolączek i problemów, ale także tworzenia dla nich warunków do rozwoju i możliwości realizowania zainteresowań i pasji. Chcielibyśmy, by publikacja nie tylko naświetliła sytuację rad seniorów, ale także pozwoliła na lepsze zrozumienie potrzeb osób starszych oraz zainspirowała do szukania wskazań i rekomendacji dla jeszcze lepszego wspierania zarówno istniejących rad, jak i działań zmierzających do powołania nowych. Pragniemy, żeby Małopolska Sieć Rad Seniorów miała znaczący wkład we wzajemne inspirowanie i wspieranie się rad, wymianę wiedzy i doświadczeń pomiędzy nimi oraz podejmowanie wspólnych działań, akcji i kampanii. Chcemy, żeby przyczyniała się do tworzenia nowych gminnych rad seniorów i wzmocnienia istniejących poprzez podnoszenie ich skuteczności, a tym samym poprawę jakości życia seniorów w Małopolsce.

To druga nasza publikacja dotycząca gminnych rad seniorów po wydanym w 2018 poradniku Rady Seniorów. (Milowy) krok po kroku. Zachęcamy wszystkich zainteresowanych tą tematyką do lektury obu publikacji!

RADY SENIORÓW W MAŁOPOLSCE NA TLE RAD W POLSCE

W 2017 roku w Polsce żyło 9,29 miliona osób w wieku 60+, co stanowi około 25% populacji państwa. Prognozy demograficzne przewidują, że odsetek ludzi starszych będzie stale wzrastał. W 2014 roku na terenie Polski funkcjonowało 76 rad seniorów (Zoom na rady seniorów. Diagnoza funkcjonowania. Pracownia badań i innowacji społecznych „Stocznia”, 2014), z czego tylko 5 w Małopolsce (w ok. 2,8% gmin). Najwięcej rad działało w województwie śląskim (13 – czyli ok. 8% gmin), wielkopolskim (10 – ok. 4,5% gmin), mazowieckim (9 – ok. 3% gmin) i lubelskim (8 – ok. 3,8%). Niestety, od tego czasu nie były prowadzone badania ogólnopolskie, brak też zbiorczych danych ze wszystkich województw. W latach 2014-2019 liczba rad seniorów znacząco wzrosła, choć w dalszym ciągu brakuje ich w zdecydowanej większości gmin, a w powiatach powstają niezmiernie rzadko. Obecnie w Małopolsce działają 33 gminne rady seniorów (ok. 18% gmin), podobny odsetek rad można zaobserwować na Mazowszu (57 – 18% gmin), przy czym 19 to dzielnicowe rady utworzone w dzielnicach Warszawy. Na Śląsku w 2017 działały 32 rady (ok. 19% gmin) a w Wielkopolsce w tym samym roku 31 (14% gmin) i zapewne od tego roku ich liczba w obydwu tych województwach wzrosła. Ponadto w województwie świętokrzyskim działa 11 rad (w 11% gmin). Nie udało się uzyskać informacji na temat liczby rad seniorów w pozostałych województwach. A i do tych danych trzeba podejść z pewną ostrożnością, ponieważ w większości województw nie jest prowadzony żaden rejestr, a sytuacja dynamicznie się zmienia. Jedynie na portalu Mazowieckiego Ośrodka Polityki Społecznej jest zakładka „rady seniorów”, zawierająca listę rad, która prawdopodobnie jest na bieżąco aktualizowana.

Kwerenda internetowa wykazała, że oprócz Małopolski, tylko w dwóch województwach powstały platformy współpracy rad seniorów: Mazowieckie Porozumienie Rad Seniorów i Porozumienie Wielkopolskich Rad Seniorów. Ponadto, w maju 2019 Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego zorganizował Konwent Śląskich Rad Seniorów.

Brak informacji o tego typu przedsięwzięciach w innych województwach. W województwie lubuskim działa Lubuski Sejmik Seniorów. W województwie małopolskim, podobnie jak obecnie w większości województw działa społeczna Małopolska Rada ds. Polityki Społecznej o charakterze doradczo-konsultacyjnym. Jest ona powołana przez Marszałka Województwa Małopolskiego, a w jej skład wchodzi przedstawiciele instytucji, organizacji i środowisk akademickich.

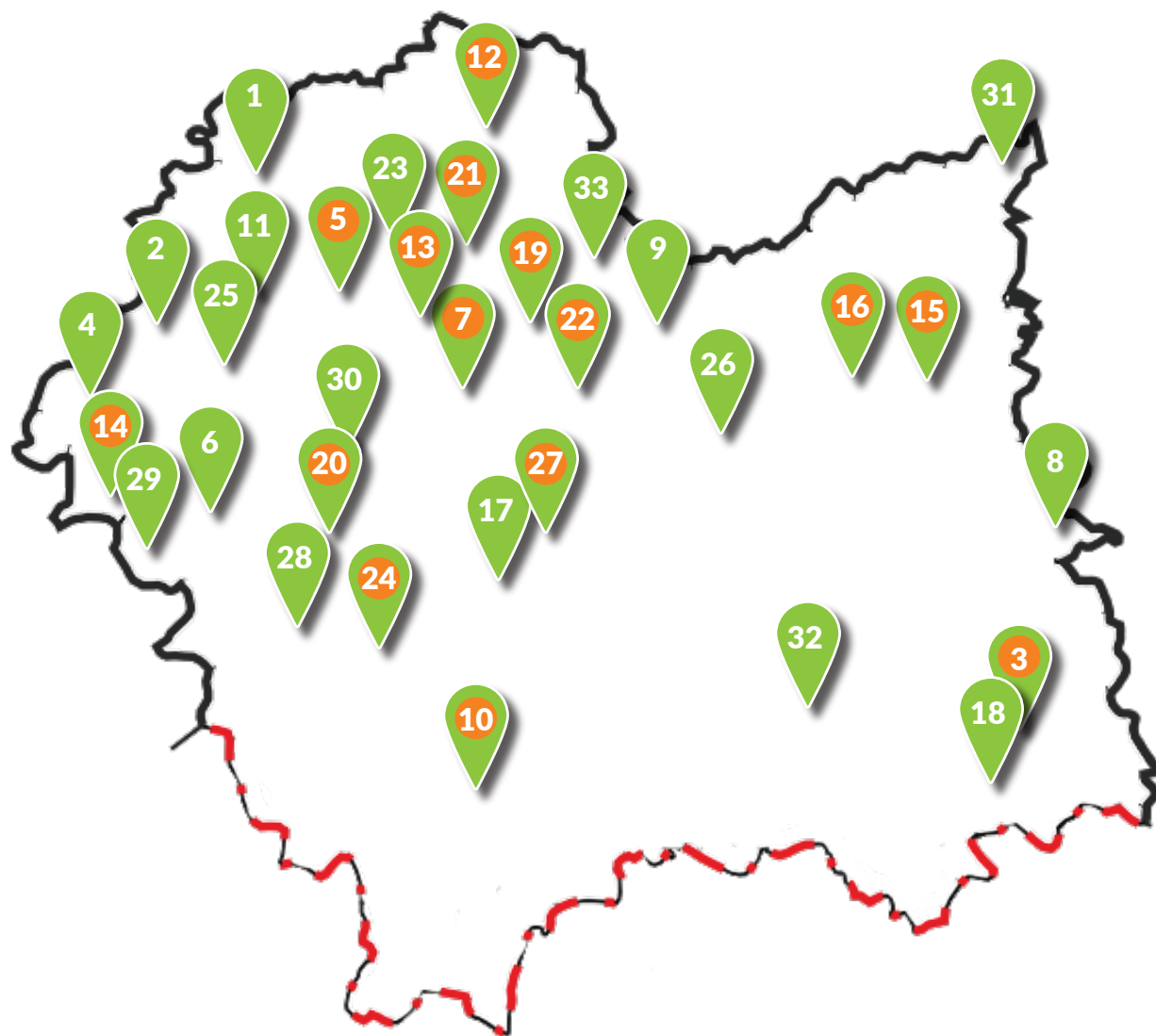
Poniżej Rady Seniorów w Małopolsce

1	MIASTO I GMINA OLKUSZ
2	GMINA BABICE
3	MIASTO GORLICE
4	OŚWIĘCIM
5	ZABIERZÓW
6	WADOWICE
7	KRAKÓW
8	SZERZYNY
9	DRWINIA
10	GMINA I MIASTO NOWY TARG
11	KRZESZOWICE
12	GMINA MIECHÓW
13	ZIELONKI
14	GMINA KĘTY
15	GMINA MIASTA TARNOWA
16	WIERZCHOSŁAWICE
17	GMINA WIŚNIOWA

18	GMINA GORLICE
19	KOCMYRZÓW-LUBORZYCA
20	LANCKORONA
21	MICHAŁOWICE
22	NIEPOŁOMICE
23	SKAŁA
24	JORDANÓW
25	ALWERNIA
26	BRZESKO
27	RACIECHOWICE
28	MAKÓW PODCHALAŃSKI
29	ANDRYCHÓW
30	SKAWINA
31	SZCZUCIN
32	NOWY SĄCZ
33	PROSZOWICE

- Małopolska Sieć Rad Seniorów

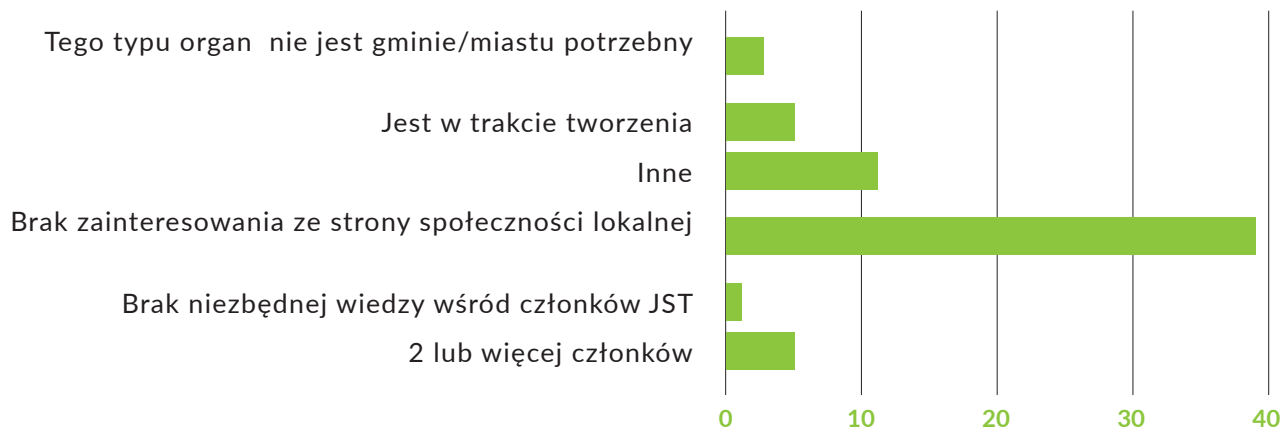
METODYKA BADAŃ

Badanie zostało przeprowadzone dwustopniowo. W pierwszej kolejności rozestano prośbę o wypełnienie ankiety on-line do wszystkich gmin i powiatów w Małopolsce, celem zbadania czy w gminie/powiecie działa lub działała rada seniorów, oraz jeśli nie, to czy podjęto działania zmierzające do jej utworzenia. Dodatkowo przeprowadzono monitoring Dziennika Urzędowego Województwa Małopolskiego w celu sprawdzenia, w których gminach/powiatach zostały przyjęte uchwały dotyczące powołania gminnej/powiatowej rady seniorów.

Drugi najważniejszy etap badań dotyczył samych rad. Podstawą badania była ankieta, obejmująca różne aspekty tworzenia i funkcjonowania rad seniorów. Przy konstruowaniu ankiety wzięto pod uwagę wzór ankiety zastosowanej przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej 2015. Ankieta została przekazana do rad zrzeszonych w Małopolskiej Sieci Rad Seniorów oraz przesłana e-mailowo do rad spoza niej. Dane kontaktowe częściowo pochodziły z ankiet kierowanych do gmin/powiatów. Zachętą do jej wypełnienia była nie tylko informacja o planowanej publikacji wyników, ale także poparcie dla badań wyrażone pismem popierającym z Zarządu Województwa Małopolskiego. W celu lepszego zrozumienia procesu powoływania i funkcjonowania rad analizowano też statuty i prowadzono wywiady telefoniczne z przedstawicielami rad.

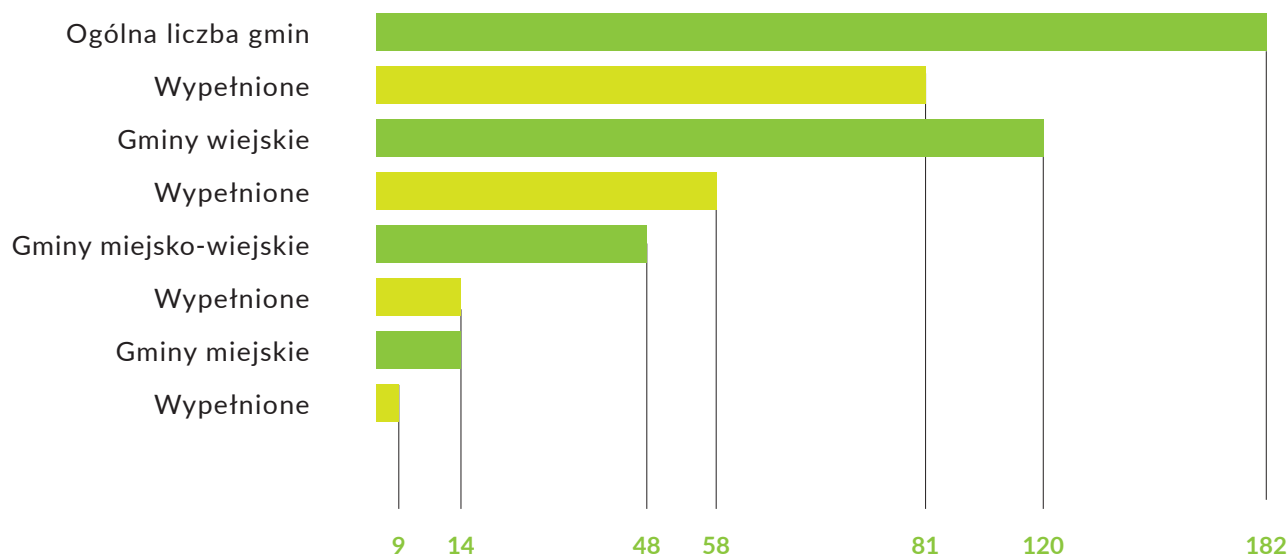
Powody braku funkcjonującej gminnej rady seniorów

Rozdział 3

CHARAKTERYSTYKA RAD SENIORÓW W MAŁOPOLSCE

Spośród 182 gmin w Małopolsce 81 wypełniło ankietę. Wśród nich 58 na 120 gmin wiejskich, 9 na 14 miejskich i 14 na 48 miejsko-wiejskich.

17 gmin zadeklarowało, że na ich terenie funkcjonuje gminna/ rada seniorów, w 64 nie. Wśród przyczyn, dla których rada seniorów nie została powołana, dominuje pogląd (w 43 gminach), że nie ma zainteresowania ze strony społeczności lokalnej – 5 z nich jako dodatkowy powód podaje również, że tego typu organ nie jest gminie/miastu potrzebny, a 1 dodaje brak niezbędnej wiedzy wśród członków JST. W 3 przypadkach oceniono, że głównym powodem jest brak zapotrzebowania na tego typu organ. 6 gmin jest w trakcie lub przygotowuje się do utworzenia rady. Innymi podawanymi powodami ich braku są m.in.: fakt aktywnej działalności UTW i innych instytucji typu Dzienny Dom Pobytu Seniora (w mieście czas osób starszych jest zagospodarowany przez UTW oraz Dzienny Dom Pobytu Seniora, a poza tym od kilkunastu lat w Radzie Miejskiej jest dosyć liczna grupa radnych reprezentująca grupę wiekową 60+), zakończenie kadencji rady,

brak zgłoszeń kandydatów do rady, brak jakichkolwiek działań w tym obszarze. W 1 przypadku Rada Miasta odrzuciła uchwałę w sprawie powołania rady seniorów.

48 gmin deklaruje, że nie podjęło działań na rzecz powołania miejskiej/gminnej rady seniorów, 11 gmin, że podjęło taką inicjatywę, pomimo tego, że w większości tych gmin jako przyczynę braku rady podano brak zainteresowania ze strony społeczności lokalnej. Rada jest w trakcie powoływania w 3 gminach. W 2 gminach rady seniorów po zakończeniu kadencji w roku 2018 nie powołały rady na kolejną.

Tylko 6 gmin potwierdziło posiadanie dokumentu określającego politykę senioralną, ale tylko w dwóch przypadkach są to dokumenty przeznaczone dla tej grupy wiekowej, np. PASIOS – Gminny Program Aktywności Społecznej i Integracji Osób Starszych na lata 2015-2020 w Krakowie czy Program Działań na Rzecz Osób Starszych w Mieście Tarnowie na lata 2015-2020. W pozostałych gminach wskazano strategię rozwiązywania problemów społecznych lub strategię gminy.

Tylko w 16 gminach zostały wyznaczone osoby odpowiedzialne za kwestie senioralne w gminie (np. pełnomocnik, koordynator) i były to: Poronin, Miasto Gorlice, Oświęcim, Zabierzów, Kraków, Krzeszowice, Miechów, Zielonki, Kęty, Lipnica Murowana, Sułoszowa, Rabka-Zdrój. W 8 gminach wydawany jest informator dla osób starszych: Siepraw, Limanowa, Olkusz, Babice, Miasto Limanowa, Słupnice, Oświęcim, Kraków.

Co prawda w badaniu wzięła udział niecała połowa gmin z Małopolski (44,5%), można jednak uznać wyniki za symptomatyczne dla całego województwa. Wciąż zdecydowana większość gmin nie tylko nie ma gminnej rady seniorów, ale nie planuje na razie jej powołania. Do rzadkości należy opracowanie dokumentu określającego politykę senioralną gminy, za to nieco częściej urząd wyznacza osobę, której celem jest wspieranie seniorów w gminie. Co ciekawe, w żadnym powiecie w Małopolsce nie funkcjonuje podlegająca mu rada seniorów.

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA

W ramach prowadzonego badania podjęto się weryfikacji oraz uzupełnienia uzyskanych na pierwszym etapie badania wyników, aby ustalić faktyczną liczbę funkcjonujących na terenie Województwa Małopolskiego rad senioralnych. Dane pozyskane od przedstawicieli gmin i powiatów wskazywały na funkcjonowanie 17 gminnych rad senioralnych, te informacje nie

oddają jednak rzeczywistego stanu rozwoju aktywności obywatelskiej środowiska seniorów w województwie. Pozyskane informacje uzupełniono o posiadaną wiedzę (m.in. członków Małopolskiej Sieci Rad Seniorów „Działamy Wspólnie” będących radami senioralnymi), a także przeprowadzoną kwerendę Dziennika Urzędowego Województwa Małopolskiego oraz witryn internetowych jednostek samorządu terytorialnego z badanego obszaru.

Podjęto próbę kontaktu ze wszystkimi zidentyfikowanymi radami seniorów zarówno osobiście, jak i wykorzystując komunikację elektroniczną, telefoniczną, a także poprzez pracowników urzędów, w których rady funkcjonują. Ostatecznie uzyskano zwrot 30 ankiet, natomiast w 3 przypadkach (Drwinia, Nowy Sącz, Tarnów) nie udało się uzyskać odpowiedzi w czasie realizacji badań.

Liczba rad w Małopolsce

Według pozyskanych danych (stan na dzień 30 października 2019 roku) w Małopolsce funkcjonują 33 rady senioralne (wliczając Nowosądeckie Forum Seniorów stanowiące kontynuację działań funkcjonującej wcześniej Sądeckiej Rady Seniorów). Liczba działających rad jest trzykrotnie większa niż w 2015 roku (kiedy było ich 11). Wydaje się ona jednak wciąż niewielka, jeśli zestawić ją z faktem, że Województwo Małopolskie jest podzielone na 182 gminy, co oznacza, że rady funkcjonują tylko w 18% z nich.

W odniesieniu do stanu z 2015 roku warto odnotować również, że 2 z funkcjonujących ówczesnie rad, już nie istnieją (w Rabce-Zdroju oraz Koszycach), a jako przyczynę ich rozwiązania wskazano niskie zainteresowanie seniorów funkcjonowaniem takiego organu w gminie. Ze wskazanych wówczas 7 gmin, w których w najbliższym czasie miały powstać rady senioralne, powołano 6: w Makowie Podhalańskim, Zielonkach, Zabierzowie, Wadowicach, Drwini oraz Tarnowie (gminie miejskiej). W okresie pomiędzy pomiarami badawczymi wszystkich nowych rad powołano 24, co stanowi prawie 35% liczby gmin, które w 2015 roku zadeklarowały chęć utworzenia takiego organu (było ich wtedy 69).

Na etapie prowadzonych badań uzyskano informacje na temat 8 kolejnych gmin, które przyjęły uchwałę dotyczącą powołania rady seniorów i są na etapie tworzenia takiego gremium (w nawiasie podano rok uchwały): Poronin (2019), Zawoja (2019), Chełmiec

(2019), Zakopane (2019), Kalwaria Zebrzydowska (2019), Oświęcim – gmina (2019), Wieliczka (2019, 2013), Brzeźnica (2018). Stan ten daje nadzieję na wzrost liczby rad w najbliższym czasie.

Rok powstania

Najstarszą z funkcjonujących rad seniorów jest powołana zarządzeniem Prezydenta Miasta Oświęcimia w 2012 roku Oświęcimska Rada Seniorów, którą utworzono jeszcze przed nowelizacją ustawy o samorządzie gminnym, która to wprowadziła możliwość powoływania tego rodzaju gremiów. W 2013 roku powołano Sądecką Radę Seniorów, która po zakończeniu kadencji w 2015 roku została przekształcona w Nowosądeckie Forum Seniorów funkcjonujące na podstawie Zarządzenia Prezydenta Miasta z 2015 roku. Niestety, pomimo ponawianych prób kontaktu z przedstawicielami Forum, nie udało się w ramach badania pozyskać szczegółowych informacji na temat funkcjonowania tego podmiotu.

Spośród funkcjonujących rad, 3 kolejne zostały powołane w 2014 roku: Kęty, Kraków, Miechów; natomiast aż 10 rad powołano w 2015 roku: Brzesko, Drwinia, Gorlice (miasto), Maków Podhalański, Nowy Targ, Olkusz, Raciechowice, Tarnów, Wiśniowa i Zielonki. W 2016 roku powstały kolejne 2 rady: Andrychów i Krzeszowice, natomiast w 2017 dołączyły do nich: Babice, Gorlice (gmina), Szczucin, Wadowice oraz Zabierzów. Rok 2018 przyniósł powołanie następnych 5 rad: Alwernia, Jordanów (miasto), Lanckorona, Michałowice i Niepołomice, a w roku prowadzenia badania – czyli 2019 – 6 małopolskich gmin dołączyło do grona posiadających radę senioralną: Kocmyrzów-Luborzyca, Proszowice, Skąta, Skawina, Szerzyny i Wierzchosławice.

Inicjatywa

W realizowanym badaniu sprawdzaliśmy, kto był inicjatorem tworzenia rad senioralnych. W zdecydowanej większości badanych podmiotów jako inicjatora powołania rady wskazano administrację samorządową (w 22 przypadkach, czyli 73% spośród badanych). W 2 przypadkach (Brzesko, Kęty) wskazano zarówno administrację samorządową, jak i środowisko seniorów,

natomiast w 4 gminach (Alwernia, Kocmyrzów-Luborzyca, Nowy Targ, Szczucin) to środowisko seniorów zainicjowało utworzenie rady. W 5 przypadkach wskazano organizację zewnętrzną, w tym w 2 przypadkach uniwersytety trzeciego wieku. Doświadczenie pokazuje, że niezależnie od tego, kto wyszedł z inicjatywą, ważna jest gotowość do dialogu i współpracy zarówno ze strony seniorów, rady, jak i zarządu gminy.

Członkowie

Badane rady są zróżnicowane pod względem składu oraz ilości osób je tworzących. W przypadku 8 podmiotów (26,7% badanych) liczebność wynosi od 7 do 10 członków. W kolejnych 13 radach (43,3% badanych) liczba członków waha się pomiędzy 11 a 15, natomiast pozostałe 9 rad liczy powyżej 15 radnych. Najmniej członków liczy rada z Michałowic – i jest to 7 osób, natomiast największą liczebność (25 osób) ma Rada Krakowskich Seniorów. Zdarza się, szczególnie w pierwszej kadencji rady, że nie udaje się powołać większej liczby członków z powodu braku zrozumienia istoty działalności rady. Powoduje to ostrożność w angażowaniu się i wchodzeniu w jej skład. W niektórych przypadkach potrzebne jest więcej czasu na oswojenie się z metodami działania. Przykładem na to są Michałowice, w których po ponad roku od utworzenia rady podjęto decyzję o wyborach uzupełniających – wydaje się, że ten okres był potrzebny, aby wzrosła świadomość i wiedza seniorów na temat rady, co daje szansę na jej wzmocnienie liczebne.

Rady seniorów tworzone są głównie przez przedstawicieli osób starszych oraz podmioty działające na ich rzecz (organizacje pozarządowe, uniwersytety trzeciego wieku). W odniesieniu do badanych 30 podmiotów we wszystkich znajdują się reprezentanci seniorów zamieszkujących daną gminę, do członkostwa w 9 radach włączono również przedstawicieli administracji samorządowej, a w 18 zasiadają przedstawiciele organizacji działających na rzecz seniorów, w tym do co najmniej 8 z nich weszli reprezentanci podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku.

Pod względem struktury, funkcjonujące rady są bardzo podobne. W każdej z nich istnieje stanowisko Przewodniczącej(-ego), Wiceprzewodniczącej(-ego) lub Zastępczyni(-cy) (w 4 przypadkach większych rad ta funkcja jest pełniona przez dwie osoby) oraz Sekretarza. W 2 radach wskazano na dodatkowe organy w postaci funkcjonujących komisji tematycznych w Radzie

Krakowskich Seniorów czy zespołów problemowych w radzie z Krzeszowic.

W odniesieniu do wyboru członków różnicowanie pomiędzy radami dotyczy głównie sytuacji, w których zapisy statutu mówią wprost o konieczności reprezentacji wszystkich sołectw czy wskazywania danej liczby członków przez konkretne organizacje senioralne lub działające na rzecz osób starszych. Dla przykładu w skład Rady Seniorów w Brzesku wchodziły osoby desygnowane przez:

Rady Sołeckie i Zarządy Osiedli mają po 1 przedstawicielu;

- Uniwersytet Trzeciego Wieku – 1 przedstawiciel;
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – 1 przedstawiciel;
- Stowarzyszenie „Rodzina Kolpinga” – 1 przedstawiciel;
- Burmistrz Brzeska – 1 przedstawiciel;
- Radę Miejską w Brzesku – 1 przedstawiciel.

W większości badanych gmin przyjęto jednak zasadę, że kandydaturę danej osoby na radnego mają prawo zgłosić organizacje działające na rzecz seniorów lub wskazana w statucie grupa seniorów udzielająca poparcia danej osobie (np. 10 osób). W przypadku zgłoszenia większej liczby kandydatur niż zapisana w statucie maksymalna liczebność danej rady odbywają się wybory, w których w głosowaniu tajnym kandydaci wybierają skład rady spośród siebie samych.

Pod względem długości trwania kadencji rad, dominuje czteroletni okres ich funkcjonowania (takie rozwiązanie przyjęło 63% badanych). Rady powoływane są na kadencję dwuletnią w Wadowicach oraz Lanckoronie, a w Krakowie i Skawinie na trzyletnią. Najdłuższe, pięcioletnie kadencje przyjęto w Alwerni, Krzeszowicach, Miechowie, Nowym Targu, Proszowicach, Szerzynch i Wierzchosławicach.

Rady określają wiek senioralny, którym posługują się w trakcie wyborów oraz przy precyzowaniu grupy, na której rzecz prowadzą działalność. Dla 93% spośród badanych (28 z 30 rad), przyjęty został wiek zapisany w art. 4 ustawy o osobach starszych, czyli ponad 60 lat. W dwóch przypadkach dolna granica wieku została obniżona do 55 lat, np. w Gminnej Radzie Seniorów w Wiśniowej. Jej statut zakłada, że co najmniej połowa członków musi mieć 55 lat.

FUNKCJONOWANIE RAD

Wśród zadanych w ankiecie pytań znalazły się również takie dotyczące ich codziennego funkcjonowania. Istotnym elementem, który wpływa na możliwość realizacji powierzonych zadań przez rady, jest miejsce, w którym członkowie mogą się spotykać, dyskutować oraz wykonywać swoją pracę, pełnić dyżur. Na pytanie czy rada dysponuje własnym pomieszczeniem (biurem), w którym może realizować swoje działania, tylko 10 z badanych rad odpowiedziało twierdząco. 6 z nich (Alwernia, Maków Podhalański, Nowy Targ, Oświęcim, Wierzchosławice, Zielonki) wskazało, że pomieszczenie to mieści się w budynku urzędu, natomiast 4 rady (Gorlice – gmina, Kraków, Niepołomice, Zabierzów) zadeklarowały posiadanie biura poza urzędem.

Kolejnym zagadnieniem, które w sposób znaczący wpływa na realizację zadań przez rady, jest sprawna obsługa administracyjna taka jak drukowanie dokumentów i materiałów, obsługa korespondencji np. wysłanie zaproszeń na posiedzenia, czy też przygotowanie i wyposażenie sali na posiedzenia. Zdecydowana większość, bo aż 25 (83%) badanych rad deklaruje, że wsparcie w tym zakresie zapewnia Urząd Gminy/Miasta, przy czym najczęściej odpowiedzialne jest za nie Biuro Rady Gminy/Miasta lub wydział organizacyjny. W czterech przypadkach: Alwernia, Gorlice – gmina, Niepołomice, Zabierzów – badani wskazują, że organizują te działania we własnym zakresie. Jedynie rada z Makowa Podhalańskiego nie ma zapewnionej obsługi administracyjnej.

W kontekście codziennego funkcjonowania rad istotne jest także pełnienie dyżurów przez ich członków. Pozwalają one na kontakt z zainteresowanymi mieszkańcami, ale także na wykonywanie zaplanowanych w ramach pracy rady działań. 17 (57%) badanych rad wskazało, że stosuje tę praktykę. Najczęściej, bo każdego dnia, spotykają się w biurze Członkowie Zarządu Rady Krakowskich Seniorów, natomiast dyżury dla mieszkańców odbywają się raz w tygodniu. Tak samo często pełnią dyżury członkowie rad z Alwerni, Gorlic – gminy, Lanckorony, Makowa Podhalańskiego oraz Olkusza. Trzy razy w miesiącu z dyżurów rad mogą korzystać seniorzy z Krzeszowic, a raz w miesiącu z gmin: Andrychów, Kęty, Michałowice, Nowy Targ, Oświęcim, Skąta, Wadowice, Zabierzów, Zielonki. W Babicach dyżury pełnione są nieregularnie.

Kolejną badaną kwestią była organizacja posiedzeń: czy są one organizowane, a jeśli tak, to jak często. Poza Skawińską Radą Seniorów, która ze względu na zbyt krótki czas funkcjonowania (została powołana 19 października 2019) nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie, wszystkie

pozostałe badane rady zadeklarowały organizację posiedzeń. Dominująca częstotliwość spotkań to raz na miesiąc (12 rad, 40%) lub raz na kwartał (10 rad, 33%). Raz na pół roku spotyka się 1 rada, natomiast 5 wskazało, że ich zebrania nie są regularne. Ponadto odbywanie posiedzeń w każdym tygodniu zadeklarowała rada seniorów z Krakowa. Niemal jednogłośnie badani wskazali przewodniczące(-ych) rad jako osoby, które zwołują posiedzenia. W kilku przypadkach wskazano, że spotkania zwołuje zarząd lub istnieje z góry ustalony harmonogram posiedzeń.

Pytaliśmy także o plany działań. 21 z badanych rad udzieliło pozytywnej odpowiedzi na pytanie czy posiada taki dokument. W 7 przypadkach plan działania nie został opracowany. Najczęściej, bo w 12 radach senioralnych plan tworzony jest na okres jednego roku, 7 posiada plan przygotowany na całą kadencję, natomiast 2 planują w okresie dwuletnim. Dwie rady nie udzieliły odpowiedzi na to pytanie.

Interesującym zagadnieniem jest to, jakie obszary związane z szeroko rozumianą polityką senioralną są dla rad najważniejsze. Badani zostali poproszeni o wskazanie trzech najważniejszych obszarów działania ich rady. Dla 90% badanych najważniejszym obszarem działania jest zdrowie, kolejny to aktywizacja seniorów – 86% wskazań, a trzecie miejsce zajął, ważny dla 65% badanych, obszar kultury, sportu i rekreacji. Dla 10 rad senioralnych jednym z najważniejszych obszarów działania jest pomoc społeczna, natomiast dla 17% istotne okazały się kwestie związane z infrastrukturą (w tym kwestie dostępności dla seniorów). Po jednym wskazaniu otrzymały zagadnienia integracji środowiska senioralnego i reprezentowania go na zewnątrz, posiadanie wpływu na tworzoną w gminie politykę senioralną, a także współpraca z radą gminy lub burmistrzem.

Jeżeli chodzi o komunikację zewnętrzną, najczęstszą formą informowania o swoich działaniach (66% badanych) jest funkcjonująca w serwisie internetowym urzędu gminy/miasta podstrona www, natomiast tylko w jednym przypadku (Niepołomice) – rada utworzyła stronę we własnej domenie (www.radaseniorow.pl). Inne wykorzystywane sposoby komunikacji to: media społecznościowe (6 rad), plakaty (6 rad), ulotki (6 rad), tablica informacyjna (4 rady). W dwóch przypadkach (rady seniorów z Michałowic oraz Nowego Targu) przygotowany jest własny newsletter informujący o działaniach.

Współpraca rady z gminą

Patrząc na relacje rad senioralnych z przedstawicielami gminy, weryfikowano w ramach ankiety również to, w jakim stopniu obie strony włączają się nawzajem w swoje prace. Przedstawiciele urzędu gminy/miasta biorą udział w posiedzeniach niemal wszystkich rad senioralnych (28 z 29 uzyskanych odpowiedzi). Jeżeli chodzi natomiast o udział przedstawicieli seniorów w pracach urzędu gminy w 41% (12 rad) badanych miejscowości, przedstawiciele rad seniorów uczestniczą regularnie w posiedzeniach rad gminy/miasta, 37% (11 rad) otrzymuje zaproszenia na posiedzenia rad gminy/miasta, natomiast 27% (8 rad) bierze udział w pracach komisji. Niektóre z rad wskazały, że mają zamiar uczestnictwa w pracach organów gminy w przyszłości, natomiast 1 odpowiedziała, że ogląda transmisje z posiedzeń w Internecie.

Inicjatywy seniorów

Urzędy gmin podejmowały działania zainicjowane (zarekomendowane) przez rady seniorów, jednym z przykładów jest wydanie biuletynu informacyjnego w Miechowie z telefonami i adresami do ważnych instytucji. W Gminie Wiśniowa rozpoczęto budowę chodnika, w Zielonkach stworzono dodatek do lokalnej gazety w formie informatora dla seniorów. W Kętach otwarto Dzienny Dom Senior-Wigor, a w Brzesku Dzienny Domu „Senior+”, w Nowym Targu zlikwidowano bariery komunikacyjne, w Andrychowie wdrożono gminną kartę seniora upoważniającą do darmowej komunikacji dla osób po 65 rż., a w Wadowicach uruchomiono zniżki na basen dla seniorów.

Konsultacje

Gmina najczęściej konsultuje swoje działania w obszarze osób starszych z inicjatywy samych rad seniorów, przykładami takich konsultacji są: program „pomoc w naprawach dla osób w wieku 60+”, postawienie ławek w konkretnych punktach miasta wskazanych przez seniorów czy zmiany stawek za odpłatność usług pielęgnacyjnych w MOPS-ie. Wyjątek stanowi Nowy Targ, gdzie wszystkie inicjatywy podejmowane przez radę seniorów są zgodnie ze statutem konsultowane lub uzgadniane przed podjęciem uchwały lub wniosku.

Rozdział 4

DZIAŁALNOŚĆ RAD SENIORÓW W MAŁOPOLSCE

Dla weryfikacji i zobrazowania rzeczywistych działań gminnych rad seniorów w Małopolsce, ich przedstawiciele zostali poproszeni o wskazanie trzech najważniejszych aktywności podjętych w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Poniżej znajdują się pogrupowane tematycznie działania odpowiadające wskazanym obszarom, przy czym należy wziąć pod uwagę, że część z nich można zaliczyć do więcej niż jednej kategorii.

DZIAŁANIE	GMINA
ZDROWIE	
Koperta życia, pudełko życia	Jordanów, Krzeszowice, Wadowice,
Poprawa opieki zdrowotnej/jakości zdrowia osób starszych na terenie gminy	Alwernia, Wiśniowa
Złożenie oraz realizacja z budżetu obywatelskiego projektu dotyczącego aktywności fizycznej osób starszych	Wadowice
Organizacja spotkań z lekarzem geriatrą oraz z lekarzem rehabilitacji	Brzesko
Pomoc i dostosowanie warunków zabiegów rehabilitacyjnych do potrzeb osób z niepełnosprawnością	Oświęcim
KULTURA, SPORT, REKREACJA	
Organizacja Senioraliów, Dni Seniora, Senioriady, targów seniora	Andrychów, Lanckorona, Miechów, Niepołomice, Olkusz, Skała, Zabierzów
Organizacja wycieczek, spacerów, wyjazdów do teatru	Kocmyrzów-Luborzyca, Raciechowice, Maków Podhalański, Wadowice
Realizacja projektów na rzecz seniorów lub branie w nich udziału	Michałowice, Proszowice, Zielonki
Organizacja Babickiego Forum Seniorów	Babice

Organizacja zajęć speedball dla seniorów	Raciechowice
Organizacja zajęć gimnastycznych w każdej miejscowości gminy	Maków Podhalański
Wspólne śpiewanie pieśni patriotycznych na rynku	Skąta
AKTYWIZACJA I ROZWÓJ	
Aktywizacja osób starszych, warsztaty	Gorlice (gmina), Kocmyrzów-Luborzyca, Zabierzów
Aktywizacja cyfrowa członków Rady Seniorów oraz wsparcie dla innych seniorów w tym zakresie	Skąta
Organizacja kursu komputerowego oraz z zakresu pomocy przedmedycznej	Maków Podhalański
Współorganizacja II Ogólnopolskiego Kongresu Rad Seniorów	Rada Krakowskich Seniorów
INFRASTRUKTURA I ŻYCIE W GMINIE	
Prowadzenie diagnozy lokalnej w kontekście osób starszych	Kocmyrzów-Luborzyca, Michałowice, Jordanów
Działania związane z wdrożeniem ogólnopolskiej lub gminnej karty seniora	Andrychów, Lanckorona, Skawina
Poprawa dostępności i częstotliwości kursowania autobusów	Alwernia, Krzeszowice
Utworzenie ulotek informacyjnych, informatorów dla seniorów	Krzeszowice, Wadowice
Zwiększenie dostępności ławek dla seniorów	Olkusz, Oświęcim
Działania na rzecz utworzenia świetlicy/domu dziennego pobytu seniora	Alwernia, Gorlice (miasto)
Uruchomienie mobilnej biblioteki	Raciechowice
Utworzenie tuneli życia w obrębie rond	Gorlice (miasto)
Utworzenie konkursu „Miejsce przyjazne Seniorom”	Olkusz
Zaopatrzenie seniorów w opaski odblaskowe	Brzesko
Przegląd funkcjonowania 40 Centrów Aktywności Seniorów i opracowanie podsumowania wraz z rekomendacjami	Kraków
Petycja w sprawie utworzenia klubu seniora	Niepołomice
Zainicjowanie wdrożenia programu Gmina Przyjazna Seniorom	Gorlice (gmina)
Opracowanie projektu strategii polityki senioralnej w gminie	Andrychów
Opiniowanie działania władz lokalnych	Zielonki

Ponadto badane rady podejmowały działania z zakresu pomocy społecznej: odwiedziły osoby w wieku 90+ w celu diagnozy potrzeb (Michałowice), wsparcie osób zależnych w środowisku wiejskim (Miechów) oraz takie związane z własną działalnością: analiza korzyści przystąpienia do sieci rad seniorów (Jordanów) czy pozyskanie grantów na działalność (Gorlice – miasto).

Zaprezentowany przegląd działania małopolskich rad seniorów wskazuje na dużą różnorodność ich aktywności, a także ogromny potencjał do kreowania oraz zmiany życia seniorów na poziomie lokalnym.

W ankiecie znalazło się również pytanie o największy sukces w dotychczasowym okresie działania rady. Część z odpowiedzi pokrywa się z prezentowanymi działaniami.

Przez wiele rad jako największy sukces postrzegana jest zmiana w środowisku seniorów w gminie funkcjonowania. Odniesiono sukcesy takie jak: wzrost aktywności osób starszych, integracja środowisk senioralnych.

Największe sukcesy

Oprócz bieżącego funkcjonowania rad, interesowało nas też, co uznają one za swój największy dotychczasowy sukces. Część z odpowiedzi pokrywa się z prezentowanymi działaniami, które rady realizowały w ciągu ostatniego roku.

Przez wiele rad jako największy sukces postrzegana jest zmiana dotycząca zachowania seniorów w środowisku lokalnym. Sukcesy, takie jak wzrost aktywności osób starszych, integracja środowisk senioralnych, to działania wskazane przez rady z Babic, Brzeska, Gorlic (gmina), Kocmyrzowa-Luborzycy, Lanckorony, Makowa Podhalańskiego oraz Olkusza. Osiągnięciem jest dla rad inicjowanie czy aktywizacja życia społecznego seniorów, kreowanie możliwości do zmiany zastanej rzeczywistości i tworzenia przestrzeni do rozwijania relacji w środowisku seniorów. Duże znaczenie mają wymieniane wydarzenia, w których organizacjami uczestniczą rady tj. dni seniora, senioralia, seniorskiady. Są to często imprezy o dużej skali, np.

w Niepołomicach zorganizowano takie wydarzenie dla 400 osób, natomiast w Zabierzowie udział w senioraliach wzięło aż 800 seniorów. Aktywizacji i integracji środowiska seniorskiego sprzyjają także takie działania jak tworzenie klubów seniora (np. w Gorlicach – miasto), czy organizacja wszelkiego rodzaju wycieczek, warsztatów i spotkań (Raciechowice, Kraków, Wiśniowa, Zielonki).

Za swój sukces rady uznają również zainicjowanie działań w zakresie diagnozowania środowiska lokalnego w aspekcie funkcjonowania osób starszych, wykorzystując różnego rodzaju narzędzia do rozpoznania i opisu sytuacji osób z tej grupy wiekowej. Właśnie takie działania jako swój największy sukces wskazują rady z Miechowa, Andrychowa oraz Jordanowa. Co więcej, w Andrychowie przygotowano na podstawie pozyskanych informacji Projekt Strategii Polityki Senioralnej Gminy Andrychów na lata 2019–2024, natomiast w Jordanowie przyjęta uchwałą Rady Miasta Strategia Polityki Senioralnej Miasta Jordanowa na lata 2019-2024. Ciekawym przedsięwzięciem jest przygotowanie i realizacja diagnozy przez radę seniorów z Michałowic, która skupiła swoją uwagę na najstarszych mieszkańcach gminy mających 90 i więcej lat.

Osobną kategorią sukcesów rad są te, które w sposób bezpośredni zmieniają otaczającą przestrzeń lub sposób funkcjonowania usług publicznych, na przykład zmianę tras kursowania autobusów, tak by możliwe było dojechanie do siedziby urzędu gminy – Zielonki, zmianę oznakowania przejść dla pieszych w Gorlicach (miasto) czy też rozmieszczenie na terenie gminy niezbędnych ławek – Alwernia. Efektem podejmowanych przez rady senioralne interwencji są także działania zmierzające do zapewnienia na terenie gminy adekwatnej opieki zdrowotnej dla osób starszych. W Wadowicach podjęto interwencję dotyczącą utrzymania przychodni stomatologicznej i oddziału geriatrycznego w szpitalu powiatowym, natomiast w Kętach w zakresie zatrudnienia kardiologa w Gminnym Zakładzie Opieki Zdrowotnej.

W zależności od sytuacji konkretnej rady senioralnej sukcesami są również efekty takich działań, które nastawione są na jej sprawne funkcjonowanie czy rozwój. Radzie Krakowskich Seniorów udało się pozyskać nową siedzibę, która pozbawiona jest barier architektonicznych, a także zrealizować szkolenia dla członków rady. Radzie z Oświęcimia nawiązała współpracę z radą seniorów z Głubczyc oraz miastem partnerskim Breisach w Niemczech. Rada Seniorów z Wadowic, będąc na początku swoich działań, wzięła udział w targach senioralnych oraz

przystąpiła do Małopolskiej Sieci Rad Seniorów „Działamy Wspólnie”. Rada senioralna z Nowego Targu wskazuje jako największy sukces wypracowanie modelu działania i udaną współpracę z przedstawicielami gminy.

Bariery

Na pytanie o bariery i problemy związane z działalnością gminnych rad seniorów odpowiedzi udzielili przedstawiciele 21 podmiotów. Członkowie pozostałych rad wskazywali, że zbyt krótko działają, aby mówić o konkretnych problemach lub, że trudno jednoznacznie określić co stanowi barierę w działaniu.

13 rad, czyli aż 62% udzielających odpowiedzi wskazuje, że największym problemem i barierą w skutecznej działalności jest brak środków finansowych niezbędnych do realizacji zadań. Myśląc o tej przeszkodzie w kontekście funkcjonowania rady, należy wziąć pod uwagę dwie kategorie potrzeb/wydatków. Z jednej strony gminne rady seniorów potrzebują środków na swoją codzienną działalność: lokal, materiały biurowe, koszty mediów, udział w spotkaniach itd., z drugiej strony należy rozpatrywać wszystkie te wydatki, które wiążą się z realizacją konkretnych działań skierowanych do środowiska osób starszych, jak na przykład organizacja spotkań czy szkoleń.

Spośród wszystkich 30 rad tylko 6 z nich wskazało, że posiada wydzielone środki na swoje funkcjonowanie, np. opłaty za telefon komórkowy czy delegacje (Alwernia, Brzesko, Gorlice (gmina), Kraków, Zabierzów, Zielonki), z czego tylko w dwóch przypadkach wskazano konkretną kwotę: 3000 zł w przypadku Gorlic (miasto) oraz 5000 zł w przypadku Zabierzowa. Należy pamiętać jednak o tym, że 83% badanych rad ma zapewnioną podstawową obsługę administracyjną ze strony urzędu gminy/miasta, a zatem mowa tutaj o pozostałych wydatkach niezbędnych do funkcjonowania rady. Jeżeli chodzi o możliwość realizacji pomysłów, planów i działań, badani wskazywali czy mają wyodrębnione środki w ramach budżetu gminy/miasta, o których przeznaczeniu decydują. Tylko 7 przedstawicieli rad deklaruje, że ich gremium posiada takie środki i są to: Brzesko (2000 zł), Kęty (1000 zł), Michałowice (5000 zł), Olkusz (10000 zł), Oświęcim (30000 zł), a także Kraków i Zabierzów, które nie wskazały wielkości kwoty.

Jako kolejną barierę wskazano brak posiadania własnego pomieszczenia biurowego, niezbędnego do realizacji powierzonych radzie zadań. Badani wskazują w tym zakresie na brak

możliwości swobodnego planowania i organizacji swojej pracy, które znacząco wpływają na efekty działania rad – taka sytuacja dotyczy 5 z 21 rad.

Badani wskazują też na relatywnie niskie zaangażowanie członków rad, w związku z którym to na kilku liderach spoczywa funkcjonowanie całej rady. Wiąże się to z kolejnym ze wskazywanych problemów – niskimi kompetencjami niektórych członków w zakresie podstawowej obsługi komputera, komunikacji za pomocą technologii internetowych czy wiedzy oraz zrozumienia specyfiki i zakresu funkcjonowania gminnych rad senioralnych.

Rozdział 5.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Raport może stanowić ważny przyczynek do dyskusji o małopolskich radach seniorów, ich liczebności, funkcjonowaniu, kondycji, obszarach działania i osiągnięciach. Udało się też uzyskać informacje z gmin, w których rady dotąd nie powstały – przede wszystkim na temat przyczyn tego stanu. Są to ważne informacje pod kątem myślenia o wsparciu rad, ale też podczas myślenia o zdynamizowaniu procesu powoływania rad seniorów w Małopolsce.

Na podstawie wyników z przeprowadzonej analizy można stwierdzić, że:

- na codzienne funkcjonowanie rad mają wpływ ich relacje z lokalnymi samorządami. Za wskazane wydaje się więc promowanie i zachęcanie gmin do tworzenia polityk senioralnych i gminnych programów na rzecz osób starszych. Rady seniorów mogą być ich inicjatorami i ważnymi uczestnikami tego procesu, ale niewątpliwie wymagają w tym zakresie wsparcia merytorycznego i organizacyjnego;
- dobra współpraca gmin z radami seniorów pozwoliłaby na wypracowanie rozwiązań w dużej mierze mogących poprawić sytuację seniorów w gminie, a na pewno pozwoliłaby na wzmocnienie ich przeświadczenia, że osoby starsze nie pozostają na marginesie zainteresowań gminy;
- małopolskie rady seniorów koncentrują swoje działania w kilku obszarach, takich jak zdrowie, kultura i rekreacja czy infrastruktura. Wynika to z chęci zapewnienia seniorom jak najlepszego dostępu do usług publicznych w tym zakresie, zgodnego z ich zapotrzebowaniem i zainteresowaniami;
- aktywizacja i integracja środowiska może się przekładać na wzmocnienie roli osób starszych w sprawowaniu władzy publicznej w gminie, co może stanowić odpowiedź na zmiany demograficzne i proces starzenia się społeczeństwa;
- jak się wydaje, wsparcia wciąż wymaga wzmocnienie funkcji doradczo-konsultacyjnych rad seniorów i wprowadzenie do praktyki gmin mechanizmów przekazywania projektów i planów, które mogą mieć wpływ na jakość życia seniorów do ich oceny;

- rady seniorów z pewnością powinny dobrze reprezentować interesy tej grupy wiekowej, ale też być otwarte na współpracę z innymi środowiskami;
- najczęściej podawanym powodem braku rady seniorów był brak zainteresowania ze strony społeczności lokalnej – w takich sytuacjach konieczne jest podjęcie działań w zakresie podnoszenia świadomości i wiedzy na temat funkcji rad seniorów w gminie. Wymaga to zaangażowania zarówno samorządów lokalnych, jak i organizacji pozarządowych. Być może niezbędna jest w tym obszarze zorganizowana współpraca samorządów różnego szczebla działających na obszarze Małopolski oraz organizacji pozarządowych w celu wypracowania wspólnego programu. Mógłby on zaowocować znacznie szybszym przyrostem liczby rad seniorów, co powinno się przełożyć na bardziej adekwatną politykę senioralną gmin i znaczącą poprawę jakości życia osób starszych w Małopolsce.

Widzimy ogromną potrzebę informowania środowisk senioralnych o celach, funkcjach i zadaniach, a przede wszystkim o możliwości zakładania rad seniorów wraz z wiedzą jak to zrobić. Bardzo ważne jest również dalsze bieżące wsparcie funkcjonujących rad seniorów w dobrym wypełnianiu ich zadań oraz wspieranie grup inicjatywnych w zakładaniu rad seniorów w swoich gminach. Obecnie jakość działań w tym zakresie opiera się przede wszystkim na niezintegrowanych działaniach różnych organizacji pozarządowych i od ich skuteczności w pozyskiwaniu środków zależy, jak dużo uda się zrobić na rzecz tworzenia i wsparcia rad seniorów w województwie. Dobre narzędzie integracji może stanowić Małopolska Sieć Rad Seniorów, która zrzesza obecnie większość rad działających na terenie województwa. Dzięki temu Sieć stanowi doskonałą bazę wiedzy i doświadczeń i jest zainteresowana promieniowaniem na wszystkie gminy, które są zainteresowane tworzeniem rady seniorów i potrzebują wsparcia w tym procesie.

Rady seniorów stają się ważnym elementem wspólnot gminnych, ułatwiają komunikację między seniorami a władzą gminy, integrują lokalne środowiska senioralne, podejmują ważne inicjatywy z myślą o starszych mieszkańcach. Rola gminnych rad seniorów będzie w przyszłości rosła, ponieważ reprezentują one grupę wyborców, której liczebność ciągle wzrasta. Wsparcie organizacji pozarządowych i współpraca w ramach regionalnych i ogólnopolskich sieci ułatwia radom rozwój i coraz większe uczestnictwo w życiu gminy.